

Madas Pál

Fővárosi Főügyészség
a Budapesti Nyomozó Ügyészség útján
1461 Budapest
Postafiók 65.

Nyom 1506/2006/1

A Fővárosi Főügyészség fenti szám alatt 2007. április 24-én kelt, nyomozást megszüntető határozata ellen panaszt teszek.

2006. október 23-án tett, majd a későbbiekben kiegészített feljelentésem alapján a Budapesti Nyomozó Ügyészség gyülekezési szabadság megsértése büntettének, valamint hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségének megvalósulását vizsgálta.

Megítélésem szerint az ügyészség határozatának indoklása nem megalapozott.

Az ügyészség indoklásának második bekezdésében megállapítja, hogy 2006. október 23-án Budapesten be nem jelentett tüntetések voltak. Nem vitatva ezt az állítást leszögezem, hogy százezredmagammal a feljelentésemben leírtak szerint egy bejelentett, tudomásul vett és békés, semmiféle törvénysértést nem megvalósító demonstráción vettem részt, s a feljelentésben ismertetett rendőri atrocitások e rendezvény résztvevőjeként értek. Az ügyészségi határozat indoklása ezt a rendezvényt csak az én feljelentésemet idézve említi, a továbbiakban kizárólag jogellenes rendezvényekre hivatkozik, összemosva ezzel különböző (jogszerű, illetve jogellenes) demonstrációkat, illetve azok résztvevőinek (törvényes, illetve törvénysértő) magatartását. Ennek következtében a határozat akár helytálló is lehetne, ha a Kossuth tér, az Alkotmány utca, Nyugati tér, Bajcsy-Zsilinszky út, Erzsébet tér, Deák tér, Dohány utca, valamint a Ferenciek tere környékének valamely jogellenes demonstrációján részt vevők egyikének tömegoszlatás elleni feljelentése nyomán született volna – jelen esetben azonban nem erről van szó. Az alábbiakban – pontonként kényszerűen ismételve önmagammat – részletezem, hogy álláspontom szerint miért nem megalapozott az ügyészségi határozat, illetve annak indoklása.

Az ügyészségi határozat indoklásának harmadik bekezdésében részletezi a rendőrség demonstrálókkal szembeni fellépését. Feljelentésemben azonban az engedélyezett rendezvényről békésen hazafelé induló tömeg elleni rendőri föllépést séremeztem – az ügyészségi határozat erről mintha nem vett volna tudomást.

A kilencedik bekezdéstől a határozat részletesen ismerteti a gyülekezési jog gyakorlásának jogszabályi kereteit. E bekezdések alapján – a feljelentésemben írtakat megismételve, most már ügyészileg is megerősítve – újfent megállapíthatom, hogy a magam részéről békés összejövetelen vettem részt, amelynek résztvevői nem valósítottak meg bűncselekményt, nem hívtak föl bűncselekmény elkövetésére, nem sértették meg mások jogait vagy szabadságát. Mivel a fentiek szerint a gyülekezési jog gyakorlása nem ütközött a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. §-ába,

mivel a résztvevők sem fegyveresen, sem felfegyverkezve nem jelentek meg; mivel a rendezvényt bejelentették, amit a rendőrség tudomásul vett; s mivel a rendezvény megfelelt a törvény 7. §-a a) és b) pontjában írtaknak, a rendőrség *ezt a tüntetést* nem oszlathatta föl.

Nem vitatom, hogy e rendezvénytől függetlenül a rendőrség *más rendezvényt* jogszerűen oszlatott föl, azonban *e rendezvény résztvevőit* más rendezvény föloszlatására hivatkozva megtámadni éppen annyira tűnik jogszerűnek, mint – példának okáért – a Köztársaság téri lincselésre hivatkozva Mosonmagyaróváron sortűzet rendelni a békés tömeg ellen.

A következő bekezdésben az indoklás arra hivatkozik, hogy az adott napon a fővárosban több bejelentés nélküli utcai demonstrációra került sor, amelyeket a rendőrség köteles volt föloszlatni. Ezt követően az indoklás sajátos logikai bukfencet vet (népiesebben fogalmazva: kibújjik a szög a zsákból), ugyanis az eljáró ügyész szerint erre a tényre hivatkozva *a rendőrség nem valószínűsítheti meg a gyülekezési szabadság megsértésének büntetettét*. Ez a sommás megállapítás – összhangban a törvényes és törvénytelen demonstrációk következetes összemosisásával – ad absurdum arra vezet, hogy ha október 23-án Budapesten jogellenes demonstráció zajlik, akkor a rendőrség ezek föloszlatása közben, a föloszlatásra hivatkozva *bármely* jogszerű tüntetést is föloszlathat. Ezzel az eljáró ügyész fölmenti a rendőrség vezetését a mérlegelés terhe alól: nem kell azt vizsgálniuk, hogy a gyülekezés nemzetközi egyezmények biztosította joga, alkotmányban biztosított szabadsága, a gyülekezési törvény ezt garantáló rendelkezései hogyan egyeztethetők össze jogellenes demonstrációk föloszlatásával; egyáltalán, a gyülekezési törvény és a rendőrségi törvény garanciális rendelkezéseit a rendőrségnek egyáltalán nem kell figyelembe vennie: a be nem jelentett rendezvény föloszlatása olyan, mindenek fölött álló szempont, amelyre hivatkozva bármely törvénytelenység következményei alól mentesül az elkövető.

Föltételezhetnénk, hogy csupán a határozat szövegének pontatlan megfogalmazása alapján vonhatók le a fönti következtetések, azonban úgy tűnik, a határozat valóban e szellemben született. A rendőrség ugyanis *még a jogszerű tömegoszlatás esetében is* köteles a rendőrségi törvénynek megfelelő eljárásra, s feljelentésemben részletesen kitértem arra, hogy mely pontokban sértették meg ezt a rendőrök.

Azon az alapvető törvénysértésen túl ugyanis, hogy a rendőrség egy bejelentett és tudomásul vett rendezvény résztvevőit támadta meg, kifejtettem azt, hogy a rendőri intézkedést nem előzte meg a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólítás, nem előzte meg figyelmeztetés, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik, illetve hogy a rendőrség megakadályozta a tömeget a helyszínről történő eltávozásban.

A határozat egyetlen kísérletet tesz arra, hogy a rendőrség *vétlen állampolgárok* elleni oktalan és brutális fellépését jogilag indokolja (minden egyéb indok a *jogsértő magatartást tanúsító tömeg* elleni fellépésről szól): a rendőrségről szóló törvény 60. §-ának (2) bekezdését idézi arról, hogy a rendőrség a helyszínen lévők egyéni felelősségét nem vizsgálja. Ahhoz azonban, hogy ez a pont alkalmazható legyen, a *helyszínen* kellene jogsértő eseménynek történnie, a jogsértő esemény azonban a Filmmúzeumtól olyan távolságban zajlott, hogy az engedélyezett rendezvényről hazafelé tartó tömeg azt nem észlelhette, s arra a rendőrség nem figyelmeztette őket – s szemben minden racionális megfontolással, a rendőrség a békés tömeggel *szemben* indított lovasrohamot – azaz a jogsértő tömegtől *távolodva*. (Amely lovasroham egyébként a Deák téren üzembe helyezett T-34/85-ös harcokocsival szemben nem tűnik kifejezetten alkalmas, célszerű, hatékony vagy arányos fellépésnek.)

Ezt az érvet tovább gyengítik a következő bekezdések. Elsőként arra utal az indoklás, hogy maga kockáztatja a sérülést, aki felszólítás ellenére, jogellenesen tartózkodik a helyszínen – ezzel a ponttal szemben újfent azt kell fölhoznom, hogy nem hangzott el rendőri felszólítás, valamint

hogy a *törvényes demonstrációról hazafelé tartó* tömeget éppen a rendőrség akadályozta meg az elvonulásban, amikor lovasrohammal támadta meg őket.

Végül az utolsó bekezdésben a határozat fölteszi a koronát a különböző (jogszerű és jogszerűtlen) rendezvények konzekvens összemosására, amikor a Károly körutat is a tömegoszlatás helyszínéként említi: az első oldalon ez még nem szerepelt a be nem jelentett tüntetések helyszínéként (nem is szerepelhetett, a Károly körúton ugyanis *bejelentett* demonstráció zajlott – ha a „környéke” szót vesszük alapul, akkor megint oda jutunk, hogy a rendőrség a jogellenes demonstráció föloszlatására hivatkozva végtelen állampolgárok tömegeit támadhatja meg arra hivatkozva, hogy a Deák téren, illetve a Dohány utcában tömeget oszlatott, s ezenközben jövet-menet útbaesett mindenki, aki a Károly körúton tartózkodott. (Nem vitatva azt, hogy a Deák téren a sajtóban megjelentek szerint is elindítottak egy harckocsit, a Dohány utca-Dob utca-Károly körút torkolatában semmiféle tömegdemonstrációnak nem látszott jele, azaz a lovasroham és a gáztámadás így utólag olyan benyomást kelt, mintha a a Deák térről fejvesztve menekülő rendőri erők a kisebb ellenállás és a nagyobb siker reményében más, békésebb célpontot kerestek volna a tömegoszlatáshoz.)

A fentiek alapján a följelentésemben leírtakat változatlanul fönntartom. Az előadottakat egyetlen vonatkozásban – a törvényes és a törvényellenes demonstrációk következetes szétválasztásával – pontosítva kérem, hogy a Fővárosi Főügyészség állapítsa meg, hogy 2006. október 23-án Budapesten a rendőrség

- be nem jelentett rendezvény föloszlatása közben bejelentett és tudomásul vett rendezvény résztvevőit gyülekezési joguk gyakorlásában (a gyülekezés helyszínének elhagyásában) erőszakkal akadályozta, így elkövette a gyülekezési szabadság megsértésének büntettét;
- be nem jelentett rendezvény föloszlatása közben bejelentett és tudomásul vett rendezvény résztvevői ellen a könnygázgránát bevetésével könnyű testi sértés minősített esetét, illetve hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségét követte el;
- be nem jelentett rendezvény föloszlatása közben bejelentett és tudomásul vett rendezvény résztvevői ellen a könnygázgránátot aljas indokból – a gyülekezési szabadságukkal élni kívánó állampolgárok megfélemlítése céljából –, részben védekezésre képtelen személyek ellen vetette be.

Kérem továbbá, hogy a Fővárosi Főügyészség állapítsa meg, hogy 2006. október 23-án Budapesten a rendőrség törvényellenes demonstrációk föloszlatása során megsértette a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényt, amikor

- az engedélyezett demonstrációról hazafelé tartó, jogsértő magatartást, ellenállást nem tanúsító tömeg ellen jogalap nélkül vetett be kényszerítő eszközöket (16. § (1) bekezdése);
- az engedélyezett demonstrációról hazafelé tartó, jogsértő magatartást, ellenállást nem tanúsító tömeg ellen fokozatosság nélkül vetett be kényszerítő eszközöket (52. § (1) bekezdése);
- az engedélyezett demonstrációról hazafelé tartó, jogsértő magatartást, ellenállást nem tanúsító tömeg ellen a vélt jogsértő magatartás abbahagyására való felszólítás nélkül vetett be kényszerítő eszközöket (52. § (3) bekezdésének a) pontja; 68. § (3) bekezdése);
- az engedélyezett demonstrációról hazafelé tartó, jogsértő magatartást, ellenállást nem tanúsító tömeg ellen a kényszerítő eszközök alkalmazására való figyelmeztetés nélkül vetett be kényszerítő eszközöket (52. § (3) bekezdésének b) pontja; 59. § (2) bekezdése; 68. § (3) bekezdése);
- az engedélyezett demonstrációról hazafelé tartó, jogsértő magatartást, ellenállást nem tanúsító tömeget korlátozta a helyszínről történő eltávozásban (59. § (3) bekezdése).

Az eredeti feljelentésben megfogalmazottakszerint kérem bűncselekmény elkövetése alapos gyanújának megállapítását, nyomozás megindítását, a felelősök kézre kerítését és bíróság elé állítását.

Tisztelettel:

Madas Pál